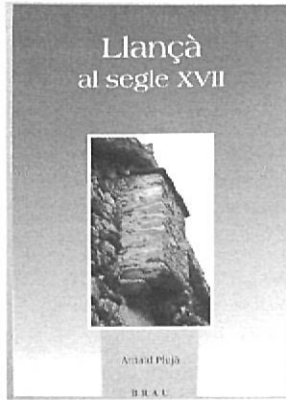

No és pas aquest el cas de *Llançà al segle XVII*, d'Arnald Plujà, historiador i mestre. Potser és degut a aquesta doble faceta que aquest llibre contingui tanta informació valuosa i alhora faci de tan bon llegir. Efectivament, som ben lluny dels tractats soporífers que analitzen al detall tots els paràmetres imaginables per treure'n arriscades conclusions després de 800 pàgines. En tan sols 346, Plujà en té prou per explicar-nos el territori i toponímia de Llançà al segle XVII, el govern local, els documents, economia, costums, la pesca, les guerres, immigracions, personatges, masos... tot acompanyat d'un ús mesurat i intel·ligent de les gràfiques, llistes i il·lustracions.

Llançà al segle XVII permet a l'historiador consultar —aplegades en un sol volum— abundoses dades que fins ara quedaven disperses en arxius i fons documentals diversos. Per altra banda, facilita l'accés del lector no format en història a informacions que requereixen coneixements especialitzats per a la seva consulta directa.

Aquest llibre aporta molts motius d'interès i d'entreteniment, perquè l'autor esmenta curiositats, cognoms i topònims que de ben segur formen part de la història directa de molts llançanens actuals.

Esperem que Arnald Plujà s'animi a continuar la seva feina de recerca i divulgació amb uns volums dedicats al Llançà dels segles

XVIII i XIX, que connectarien aquest primer text amb aquell punt històric del qual encara queden reminiscències en els records familiars.

Dani Vivern

Inventar l'arquitectura... i van set

Inventaris d'arquitectura. Col·lecció.

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Girona, 2001-2004

Podem pensar que un país esdevé culturalment normal quan hom no ha de dedicar tots els seus esforços a reivindicar les figures del passat i pot mirar, amb cert ànim crític, allò del present que s'anuncia com a candidat a esdevenir memorable.

El nostre país, malauradament, en molts aspectes, i també en el cultural, es troba més en la primera fase, la de l'activisme reivindicatiu, que en la segona, la de la reposada observació dels valors emergents del nostre temps.

Algunes vegades, però, ens podem permetre de fixarnos en el present amb la tranquil·litat de tenir raonablement lligada la memòria del nostre passat. És en aquesta segona «situació cultural» que podem ubicar la iniciativa que l'any 2001 va sorgir en la demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes: recollir la trajectòria professional d'arquitectes en actiu amb un currículum prou extens i brillant per destacar, fet que permet albirar un reconeixement actual i també de les generacions futures.

Els candidats a aquest selecte club són pocs i escollits i van desfilar d'un en un per una col·lecció batejada com a *Inventaris d'Arquitectura*. La paraula *inventari* remet a allò que es vol comptar i tenir en compte, i així serveix per definir la col·lecció. D'aquesta manera, fixa sobre el paper la memòria dels nostres arquitectes més contemporanis i ens permet conèixer filiació i característiques d'obres tan emblemàtiques i quotidianes alhora com la nova Facultat de Lletres de la UdG, la rehabilitació de la Pia Almoïna com a seu del COAC, el passeig sobre la muralla de Girona, el Teatre Municipal de Roses, l'Auditori i Palau de Congressos de Girona, la rehabilitació del Tint de Banyoles, la remodelació de la plaça de Sant Domènec de Girona, la reforma de Can Joanetes com a ajuntament d'Olot, l'Escola d'Hoteleria i Turisme de Girona, l'actual

Garatge Seat al carrer Barcelona de Girona, la restauració de la Farinera Teixidor com a seu d'*El Punt*, la rehabilitació de la Fontana d'Or, la nova parròquia de Santa Eugènia de Ter, el col·legi Maristes de Girona, el parc de les ribes del Ter, el CAP de Santa Clara de Girona, la restauració de Sant Nicolau...

El primer volum fou el dedicat al despatx Bosch - Tarrús (Jordi Bosch i Joan Tarrús). Varen seguir Jeroni Moner, Lluís M. Vidal Arderiu, Hereu-Español (Francesc Hereu i Joaquim Español), Arcadi Pla, Joan M. de Ribot i la darrera monografia presentada, dedicada a l'arquitecte Lluís Cantallops, de Barcelona. Aquest darrer llibre ha estat el primer de la nova etapa de la col·lecció, que va néixer com a iniciativa gironina i que ha estat acollida i adaptada al conjunt del Col·legi de Catalunya.

La primera cosa que destaca dels llibres és el seu disseny impecable, amb una coberta blanca i minimalista, molt en la línia de l'estètica més actual, on trobem el nom de l'arquitecte. Segueix una introducció / presentació i una breu biografia. Girant full trobem l'índex/inventari que dona nom a la col·lecció. En la llista es recull el seguit de realitzacions de cada professional o despatx, i tot seguit les pàgines dedicades a les obres que, a criteri de l'editor, mereixen ser destacades. Ara que la col·lecció

- FRIGOLA I ARPA, Jordi. *La Bisbal QRG*. Girona: Diputació, 2004. 95 p.
- GARCIA, Ricard; GIFRE, Pere. *127 genealogies de Fernando Viader. La memòria familiar dels propietaris gironins*. Girona: CCG, 2004. 286 p.
- IORGOS, Seferis. *Quaderns de navegació III. Poemes sobre Xipre* [traduccions d'Eusebi Ayensa]. Girona: sn, 2004, 12 p.
- LARA, Sergi. *La Garrotxa en BTT*. Valls: Cossetània, 2004. 115 p.
- LLORENS, Miquel [et. al]. *Seminari sobre l'estudi i la restauració estructural de les catedrals gòtiques de la corona catalanoaragonesa*. Girona: Universitat de Girona, 2004. 204 p.
- Llums del Barroc. Girona: Caixa de Girona, 2004. 135 p.
- MARQUÉS, Teresa. *Passejades per la Costa Brava*. Barcelona: Proa, 2004. 143 p.
- MATAS, Josep. *Les Gavarres. Muntanyes amigues*. Vallbona de les Monges: March Editor, 2004. 132 p.
- MIR, Joaquim. *Mallorca i altres paisatges*. Girona: Caixa de Girona, 2004. 103 p.
- MORENO CHACÓN, Manuel. *El Personal polític republicà a l'Ajuntament de Figueres. Les eleccions municipals durant la Restauració (1877-1923)*. Figueres/Girona: Ajuntament/Diputació, 2004, 278 p.
- PAIROLI, Miquel. *El manuscrit de Virgili*. Barcelona: La Magrana, 2004. 250 p.
- PALOMERAS, Daniel. *Els viatges de l'Alba*. Barcelona: La Galera, 2004, 230 p.
- PLANA, ROSA [coord.]; BARTI, Amèrica; TREMOLEDA, Joaquim. *Ll'franc romà*. Palafrugell/Girona: Ajuntament/Diputació, 2004, 242 p.
- PRAT, Enric; VILA, Pep. *La degollació de Sant Joan Baptista. Un drama bíblic representat a Foixà*. Girona: Diputació, 2004, 201 p.
- RIERA I ARAGÓ, Josep M. *Aiguafort*. Girona: Caixa de Girona, 2004. 83 p.
- SOLER, Enric. *Sota el cel de Tushita*. Figueres: Brau, 2004, 274 p.
- TERRICABRAS, Josep-Maria. *Pensem-hi un minut*. Barcelona: Pòrtic, 2004. 126 p.

recull professionals de tot Catalunya, s'han introduït alguns canvis en el disseny de portada i s'ha afegit l'anglès en el text.

El tractament fotogràfic de les obres és magistral i en conjunt cada llibre esdevé, a més d'una petita joia bibliogràfica contemporània, un just homenatge en vida a aquells que han treballat l'arquitectura amb ofici, passió i art, de part de la institució que els acull, els representa i els administra com a col·lectiu.

Una crítica a fer al conjunt de l'obra és el fet de considerar l'arquitectura com a projecte abans que realitat. Aquest enfocament condueix a incloure en el currículum de cada autor obres que es presentaren a concursos col·lectius i que no foren seleccionades per a l'execució, la qual cosa pot induir a cert error, sobretot per al públic no especialitzat, que veu l'arquitectura com allò que ens trobem al carrer.

Tret d'aquest comentari, d'aquí a molts anys els que ens han de seguir trobaran el camí una mica més pla. Al costat dels treballs de recuperació del passat en què molts, en grau i mesura variable, ens sentim implicats, podran parlar de les figures de l'arquitectura del canvi de segle, que sens dubte perduraran en el record i seran valors a tenir en compte per narrar la història del nostre petit país.

Rosa Maria Gil Tort

Les repúbliques dels republicans

MORENO CHACÓN, Manuel.

El personal polític republicà a l'ajuntament de Figueres. Les eleccions municipals durant la Restauració (1877-1923).

Ajuntament de Figueres, col·lecció Juncària, 2004. 278 pàgines.

Aquest llibre, dividit en 8 capítols, analitza l'estructura i singularitats dels ajuntaments figuerencs en el període comprès entre 1877 i 1923. És a dir, la història política municipal de la restauració borbònica, que comprèn la regència de Maria Cristina i els regnats d'Alfons XII i Alfons XIII. Sens dubte, la singularitat més notable és que Figueres és la vila catalana on els republicans governen durant un període més perllongat i derroten les pràctiques monàrquiques. El treball de Moreno, mereixedor de la Beca de Recerca de l'Ajuntament de Figueres (1999), amb un capítol inicial sobre la legislació municipal, segueix un fil cronològic i ens revela l'existència d'uns republicans que no són els federals catalanistes que governen.

Primer, les tendències agrupades al voltant de personalitats diverses i, posteriorment, la divisió provocada per la Solidaritat Catalana (1906), entre els que reclamen l'autogovern i els més o menys centralistes, com són els radicals. Igualment, se'ns dibuixa una ciutat on existeixen problemes socials,

com ho demostra el gran abstencionisme, la vaga de les adoberies del 1901 o els avalots de la Setmana Tràgica. L'anàlisi de les pràctiques electorals, on la premsa té un paper rellevant, palesa també certs déficits democràtics, com el clientelisme o el clacisme en les classes dirigents, que ajuden a revisar la imatge clàssica del període. Emplaçada en unes tendències apologetiques poc historiogràfiques que *El personal polític* o l'exposició i catàleg corresponent *Figueres 1900-1936. Imatge i història de la Catalunya republicana*, coordinat per Jaume Santaló, el 1999, ajuden a situar en una dimensió més crítica i raonada. L'obra, que aprofita les noves tecnologies, s'acompanya d'un CD on podem veure els 191 regidors del període, amb la seva fitxa corresponent.

Moisès de Pablo

Els primers immigrants

GRUP DE DONES DE LA BISBAL.

D'Andalusia a la Bisbal... amb veu de dona.

Grup de Dones de la Bisbal, 2004. 155 p.

Tal com s'explica en el pròleg, *D'Andalusia a la Bisbal* parla de «ser immigrants i ser dones». De les dificultats que comporta posseir aquestes dues condicions, en donen fe els testimonis de les vint-i-sis dones que